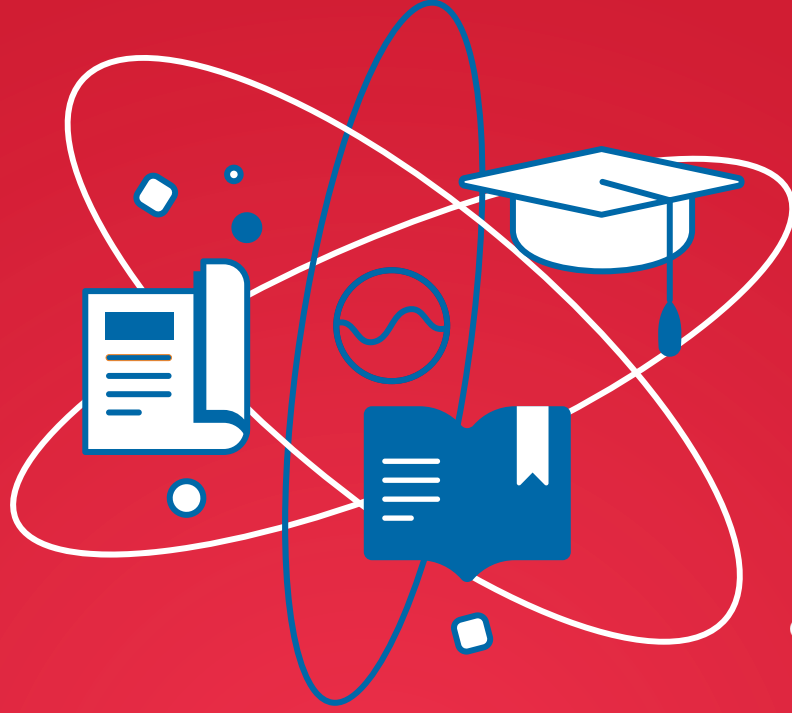

Bu kitabın her hakkı Arı Yayıncılık'a aittir. İçindeki şekil, yazı, resim ve grafiklerin yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

7

BAŞARININ FORMULÜ

YAZAR

Erkan İSANMAZ - Şeymus YÜCE
Yavuz YILDIZ - Murat SAAT

GÖRSEL YÖNETMEN

İhsan SONDOĞAN

GRAFİK-TASARIM

Nurcan KOCAMAN - Meltem YÜKSEL

BASIM YERİ

İhlas Gazetecilik A.Ş.
(0212 454 30 00)

Osmangazi Mah. Gazi Cad. No:1 Kırac-Esenyurt/İSTANBUL
Tel: 0212 879 20 60 - Faks: 0212 879 20 70 - www.ariyayin.com

info@ariyayin.com - [f](#) [i](#) [t](#) [v](#) /ariyayin

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vedile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

“ İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE - BİREY VE TOPLUM

İnsandan İnsana Giden Yol	3
İletişimin Gücü	7
Hızlı İletişim Güçlü Toplum	11
İletişim Özgürlüğü	15
Ünite Değerlendirme-1	19

2. ÜNİTE - KÜLTÜR VE MİRAS

Beylikten Cihan Devletine	23
Beylikten Cihan Devletine (Osman Bey - Orhan Bey - I. Murat Dönemleri)	25
Beylikten Cihan Devletine (I. Bayezid - I. Mehmet - II. Murat Dönemleri)	29
Beylikten Cihan Devletine (İskan Politikası-Devşirme Sistemi-Toplumsal ve Ekonomik Yapı)	33
Beylikten Cihan Devletine (Osmanlı Devleti'nde Askeri Yapı)	35
Beylikten Cihan Devletine (Osmanlı Devleti'nin Yönetim Yapısı)	37
İnsanı Yaşat Ki Devlet Yaşasın (Gaza ve Cihat Anlayışı-İstimâlet Politikası-Millet Sistemi)	39
İnsanı Yaşat Ki Devlet Yaşasın (İstanbul'un Fethinin Nedenleri-Hazırlıklar ve Önlemler)	41
İnsanı Yaşat Ki Devlet Yaşasın (İstanbul'un Fethinin Sonuçları)	45
İnsanı Yaşat Ki Devlet Yaşasın (Yavuz Sultan Selim- Kanuni Sultan Süleyman Dönemleri)	49
İnsanı Yaşat Ki Devlet Yaşasın (Denizlerdeki Gelişmeler)	51
Avrupa'da Uyanış/Coğrafi Keşifler	55
Avrupa'da Uyanış/Rönesans	59
Avrupa'da Uyanış/Reform	61
Avrupa'da Uyanış/Aydınlanma Çağı	63
Avrupa'da Uyanış/Sanayi İnkılabı	65
Avrupa'da Uyanış/Fransız İhtilali	67
Değişen Dünyada Değişen Osmanlı-1	69
Değişen Dünyada Değişen Osmanlı-2	73
Osmanlı'dan Kalan Mirasımız	77
Ünite Değerlendirme-2	81

3. ÜNİTE - İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

Nereye Yerleşelim?	85
Tablo ve Grafiklerle Ülkemiz (Nüfus Yoğunluğu) ...	89
Tablo ve Grafiklerle Ülkemiz (Nüfus Sayımı)	91
Tablo ve Grafiklerle Ülkemiz (Nüfus Artışı)	93
Tablo ve Grafiklerle Ülkemiz (Nüfusun Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Kır ve Kent Nüfusu)	97
Tablo ve Grafiklerle Ülkemiz (Nüfusun Eğitim Durumu, Nüfusun Çalışma Durumu)	101
Doğduğun Yer mi, Doyduğun Yer mi? (Göç ve Göçlerin Genel Nedenleri)	103
Doğduğun Yer mi, Doyduğun Yer mi? (Göç Çeşitleri ve Göçlerin Sonuçları)	107
Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğüm Var	109
Ünite Değerlendirme-3	113

4. ÜNİTE - BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

Kil Tabletlerden Akıllı Tabletlere	117
Bilimin Öncüleri	121
Her Yenilik Geleceğimize Bir Katkıdır	125
Özgür Düşüncenin Bilime Katkısı	129
Ünite Değerlendirme-4	133

5. ÜNİTE - ÜRETİM, BAĞITIM VE TÜKETİM

Topraktan Üretir, Toprağı Yönetiriz-1	137
Topraktan Üretir, Toprağı Yönetiriz-2	139
Topraktan Üretir, Toprağı Yönetiriz-3	141
Üretim Teknolojisi Hayatımızı Etkiliyor	145
Vakıf Demek, Medeniyet Demek	149
İşin Ehli İnsan Yetiştirmek	153
Geleceğin Senin Ellerinde	157
Dijital Teknoloji Çağındayız	161
Ünite Değerlendirme-5	165

6. ÜNİTE - ETKİN VATANDAŞLIK

Demokrasinin Serüveni-1	169
Demokrasinin Serüveni-2	173
Atatürk'ten Milletimize Armağan	177
Cumhuriyetimi Seviyorum	181
Hakimiyet Milletindir	185
Ünite Değerlendirme-6	189

7. ÜNİTE - KÜRESEL BAĞLANTILAR

Türkiye'de ve Dünyada Barış-1	193
Türkiye'de ve Dünyada Barış-2	195
Ekonomiye Yön Veren Kuruluşlar	199
İnsanları Nasıl Tanıyoruz?	203
Küresel Sorunlara Çözüm Üretiyorum-1	207
Küresel Sorunlara Çözüm Üretiyorum-2	211
Ünite Değerlendirme-7	215
CEVAP ANAHTARI	223

İnsandan İnsana Giden Yol

Duygu, düşünce ve bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla aktarılmasına ve paylaşılmasına **iletişim** denir. İletişimin olabilmesi için vazgeçilmez üç önemli kural vardır:

- ▶ En az iki kişi olmalıdır.
- ▶ Kişiler birbirlerini fark etmelidir.
- ▶ İletilecek bir mesaj olmalıdır.

İletişim Çeşitleri

Sözlü İletişim

Duygu ve düşüncelerin sesli olarak ifade edilmesidir. Yüz yüze yaptığımız konuşmalar, telefonla yaptığımız sesli görüşmeler birer sözlü iletişimdir.

Sözsüz İletişim

Beden hareketleri ve yüz ifadeleri ile yapılan iletişimdir. Jestler, mimikler, fiziksel görüntü ve kıyafetler sözsüz iletişimi yansıtan unsurlardır.

Yazılı İletişim

Duygu ve düşüncelerimizi yazı kullanarak aktardığımız iletişimdir. Mektup yazmak, elektronik posta göndermek, telefonda yazışmak buna örnektir.

Beden dili: Jest, mimik, yüz ifadesi, göz hareketlerinden oluşan ve sözel olmayan iletişim şeklidir.

Jest: Bir duygu, düşünce ya da bir konuyu anlatırken el, kol, ayak veya baş ile yapılan hareketlerdir.

Mimik: Bir duygu, düşünce ya da konunun kaş, göz, ağız veya yüz hareketleriyle anlatılmasıdır.

Etkili iletişim: Kişinin kendisini en iyi şekilde ifade etmesi ve gerekli etkiyi görmesidir.

Etkili bir iletişim için şunlara dikkat edilmelidir:

- ▶ Mesaj kısa, net ve anlaşılır olmalıdır.
- ▶ İyi bir dinleyici olmak gerekir.
- ▶ Karşı tarafla göz teması kurulmalıdır.
- ▶ Gülümseyen bir yüz ile mesaj verilmelidir.
- ▶ Beden dili etkili bir şekilde kullanılmalıdır.
- ▶ İletişim hatalarından kaçınılmalıdır.

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?		Doğru ✓	Yanlış ✗
1	Etkili bir iletişim kurmak için iletişim esnasında karşı tarafla göz teması kurulmalıdır.		
2	Bir duyguyu, düşünceyi anlatırken el, kol, ayak veya baş ile yapılan hareketlere mimik denir.		
3	Etkili bir iletişim için karşı tarafa aktarılan mesaj uzun ve ayrıntılı olmalıdır.		
4	Bir duygu, düşünce ya da bir konunun kaş, göz, ağız veya yüz hareketleriyle anlatılması sözsüz iletişim örneğidir.		
5	Duygu ve düşüncelerimizi sadece tek bir yolla karşı tarafa aktarabiliriz.		
6	Etkili bir iletişim için iletişim esnasında gülümseyen bir yüz ifadesi kullanılmalıdır.		
7	İletişim kurarken içinde bulunulan ortama ve duruma göre doğru yöntem ve araçlar tercih edilirse iletişim daha etkili olur.		
8	İletişim sürecinde karşı tarafın beden dilini gözlemlemek etkili iletişim için önemlidir.		

B. Aşağıdaki cümlelerde "....." ile gösterilen boşlukları verilen kelimelerden uygun olanlar ile doldurunuz.

Jest

Sözlü

İletişim

Yazılı

İki

Sözsüz

Mimik

1 Duygu ve düşüncelerin akla gelebilecek her türlü yolla aktarılmasına ..... denir.

2 İletişim ..... , ... ve ..... olmak üzere üçe ayrılır.

3 ..... herhangi bir şeyi anlatmak ve açıklamak için yapılan el, kol ve baş hareketleridir.

4 Bir duygu veya düşüncenin kaş, göz, ağız hareketleriyle anlatılmasına ..... denir.

5 İletişimin sağlanabilmesi için en az ..... kişinin birbirinden haberdar olması gerekir.

C. Aşağıdaki örneklerin sözlü ya da sözsüz iletişimden hangisine ait olduğunu ilgili tahtalara yazınız.

Yiğit ve Mehmet'in me-
zuniyet gecesinde birlikte
şarkı söylemeleri

Sınavda tüm soruları
doğru cevaplayan Eda'ya
öğretmeninin göz kırpması

Okul servisine binen Nil'in
pencereden annesine el
sallayarak veda etmesi

Merve'nin işe yetişmek
için yoldan geçen taksiyi
ıslıkla durdurması

Sınıf başkanı olan
Furkan'ın arkadaşlarını
susturmak için bağırması

İdil'in, Ceren'in kulağına
doğum günü için yapaca-
ğı şeyleri fısıldaması

Sözlü İletişim

Sözsüz İletişim

1.

Duygu ve düşüncelerin akla gelebilecek her türlü yolla aktarılmasına iletişim denir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği cevap iletişime örnek gösterilemez?

A)

Ödevini yapmayan öğrenciye öğretmenin kızması

B)

Eve geç gelen çocuğa annesinin nasihat vermesi

C)

Çocuğun sahilde bulduğu taşı denize atması

D)

Yolda karşılaşan iki arkadaşın başarılarıyla birbirine selam vermesi

2.

Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilir.

Mevlâna Celâleddîn-i Rumi

Düşündüğünüz, söylemek istediğiniz, Söylediğinizi sandığınız, söylediğiniz, Karşınızdakinin duymak istediği, duyduğu, Anlamak istediği, anladığını sandığı, Dolayısıyla insanların birbirini anlaması için birçok ihtimal var.

Sylviane Herpin

Bu sözlere bakarak daha çok aşağıdakilerden hangisinin vurgulandığı söylenebilir?

A) Sözlü iletişimin

B) Etkili iletişimin

C) Beden dilinin

D) Sözsüz iletişimin

3.

Bireyler sağlıklı iletişim kurabilmek için jest ve mimiklerini gerektiği kadar kullanmalı, jest ve mimiklerinde aşırıya kaçmamalıdır.

Öğretmen sağlıklı bir iletişim için aşağıdakilerden hangisinin öneminden söz etmiştir?

A) Uygun ses tonu ile konuşmanın

B) Akıcı ve düzgün konuşmanın

C) Beden dilini etkili kullanmanın

D) Empati kurmanın

4.

I. Yüz ifadeleri

II. Mimikler

III. Kafa hareketleri

IV. El kol hareketleri

Yukarıdakilerden hangileri beden dili ile kendimizi ifade etme yöntemlerindedir?

A) I ve II.

B) II ve IV.

C) I, III ve IV.

D) I, II, III ve IV.

5.

Sözsüz iletişim, jest ve mimiklerin, yüz ifadelerinin ve beden dilinin öne çıktığı iletişim olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sözsüz iletişime örnek olarak verilebilir?

A) Çok istediği oyuncuğun doğum gününde kendisine alındığını öğrenen Azra'nın gülümsemesi

B) Zeynep'in annesinin doğum gününde annesi için şarkı söylemesi

C) Park yasağına uymayan sürücüyü yakındaki polisin anonsla uyarması

D) Ramazan davulcusunun sahurda mahalle sakinlerini mani ile uyandırması

6. Tabloda verilen bilgiler etkili bir iletişim şekli ise ✓ işareti, değil ise ✗ işareti kullanılacaktır.

Bilgiler	Aslı	Ayaz	Dicle	Nazlı
Etkili bir iletişim için beden dili etkili bir şekilde kullanılmalıdır.	✓	✗	✓	✓
Etkili bir iletişim için mesaj uzun ve ayrıntılı olmalıdır.	✗	✗	✗	✗
Etkili bir iletişim için iletişim hatalarından kaçınılmalıdır.	✗	✓	✓	✗
Etkili bir iletişim için beden dili göz ardı edilmelidir.	✓	✓	✗	✗
Etkili bir iletişim için iletişim esnasında göz teması kurulmalıdır.	✗	✓	✓	✓

Buna göre en çok doğru yapan öğrenciden en az doğru yapan öğrenciye doğru sıralama aşağıdaki seçeneklerin hangisinde gösterilmiştir?

- A) Dicle - Nazlı - Ayaz - Aslı
B) Dicle - Ayaz - Nazlı - Aslı
C) Nazlı - Dicle - Aslı - Ayaz
D) Nazlı - Aslı - Ayaz - Dicle
7. Etkili iletişim kurmak çevremizdeki insanlarla ilişkilerimiz açısından çok önemlidir. İletişim sırasında vücudumuz, duruş şeklimiz, giysilerimiz de iletişimin bir parçasıdır. Sözlü iletişim sırasında, içinde bulunduğumuz duygu durumuna ilişkin ses tonumuz, vücut hareketlerimiz, yüz ifadelerimiz konuşmanın içeriği kadar etkili olabilir. Kimi zaman beden dilimiz, söyleyeceğimiz sözlerden daha fazla mesaj verir.

Metne göre etkili iletişim kurmada aşağıdakilerden hangisinin öneminden bahsedilmemiştir?

- A) Beden dilini kullanmanın
B) Yazılı iletişim unsurlarının
C) Fizyolojik özelliklerimizin
D) Sözsüz iletişim unsurlarını kullanmanın
8. Mert, o gün okula girerken her sabah gördüğü okul personeline el sallayarak içeri girdi ve sınıfa girdiğinde arkadaşlarına "Günaydın." diyerek yerine oturdu. Arkadaşlarının hatırlatması üzerine öğretmenin verdiği ödevi, masanın üstüne çıkartarak öğretmenini beklemeye başladı.

Buna göre Mert'in,

- I. Sözlü
II. Sözsüz
III. Beden dili

iletişim şekillerinden hangilerini gerçekleştirdiği söylenebilir?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

İletişimin Gücü

Olumlu iletişim	Olumsuz iletişim	Ben dili	Sen dili
 <ul style="list-style-type: none"> • Göz teması kurmak • Empati kurmak • Ben dili kullanmak • Ön yargısız yaklaşmak • Jest, mimik kullanmak • Farklılığa saygılı olmak • Etkili dinleme yapmak • Anlayışlı olmak 	 <ul style="list-style-type: none"> • Tehdit etmek • Alay etmek • Sen dili kullanmak • Ön yargılı olmak • İsim (Lakap) takmak • Argo sözcük kullanmak • Kişinin sözünü kesmek • Sürekli nasihat vermek 	 <p>Başarılı olmana çok sevindim.</p> <p>Bir kişinin kendi duygularını ve düşüncelerini belirtmesidir. Ben dili, anlaşmazlıkları azaltır.</p>	 <p>Her zamanki gibi başarısızsın.</p> <p>İletişimde karşı tarafın suçlandığı ve sonucun karşı tarafa yüklendiği ifade şeklidir.</p>
Etkin ve iyi bir dinleyicinin özellikleri			
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dikkatini konuşmacıya verir. ▶ Konuşmacıyla göz teması kurar. ▶ Dinlerken vereceği cevabı düşünmez. ▶ Konuşmacıyı dinlerken başka işle uğraşmaz. ▶ Konuşmacıyı sözünü kesmeden dinler. ▶ Yargılamadan, suçlamadan dinler. ▶ Son sözü söylemek için çabalamaz. ▶ Dinlediğini gösteren jest ve mimikler kullanır. 			
Empati kurmak			
<p>Bir insanın kendisini karşısındaki kişinin yerine koyup onun duygu ve düşüncelerini onun gözüyle anlayabilmesi ve hissedebilmesidir.</p> <p>Örnek: Sınavda düşük not alan bir kişiye “Düşük not almış olduğun için üzgünsün.” demek.</p> <p>Not: Empati kurulan kişi kendisine değer verildiğini ve kendisinin anlaşıldığını hisseder.</p>			

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?	Doğru ✓ Yanlış ✗
1 Sen dili kullanmak iletişimi olumlu etkileyen tutum ve davranışlardandır.	
2 Karşımızdakini anlamak ve onun vermek istediği mesajı doğru algılamak için etkin bir dinleyici olmalıyız.	
3 İletişimde ben dili kullanmak ön yargıyı artıran bir unsurdur.	
4 Kişiler arası ilişkilerde kullandığımız yargılayıcı, suçlayıcı sözlerin iletişimi olumsuz yönde etkilediğini unutmamak gerekir.	
5 İnsanın kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamaya çalışmasına “sen dili” denir.	
6 Empati kurmak başka insanlarla iletişim kurma becerimizi artırır.	
7 Ben dilinde kişi karşısındakine empati ile yaklaşır, kendi düşüncesini ortaya koyarak karşısındakine yardımcı olmaya çalışır.	
8 İyi bir dinleyici, konuşmacı konuşurken vereceği cevabı düşünmeli ve son sözü söylemeye çalışmalıdır.	

B. Aşağıda iletişimde kullanılan bazı cümleler verilmiştir. Verilen bu cümlelerin numaralarını olumlu iletişime ya da olumsuz iletişime ağaçlarının üzerindeki elmalara yazınız.

1 Senin gibi arkadaş olmaz olsun. Hiçbir zaman senin yüzünden işlerimi yapamıyorum.

2 Sana her zaman söylüyorum. Dediklerim bir kulağından giriyor, diğerinden çıkıyor.

3 Derslerindeki başarılarından dolayı seninle gurur duyuyorum. Aferin sana!

4 Arkadaşına göstermiş olduğun davranış takdire şayandı. Senden de bunu beklerdim.

5 Günaydın efendim. Bugün kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

6 Bu ne biçim yemek! Her zaman tuzunu fazla koyuyorsun.

7 Ben sana dedim. Dediğimi yapmazsan işte gününü böyle görürsün.

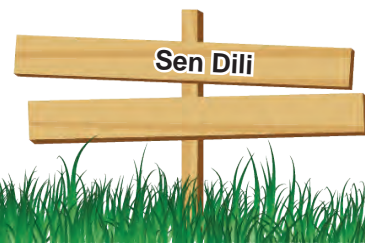
8 Size güveniyorum. Sonraki sınavda daha iyi yapabilirsiniz.

C. Verilen cümlelerin 'sen dili' ya da 'ben dili' olduğunu aşağıdaki tahtalar üzerinde numaralarıyla belirtiniz.

CÜMLELER

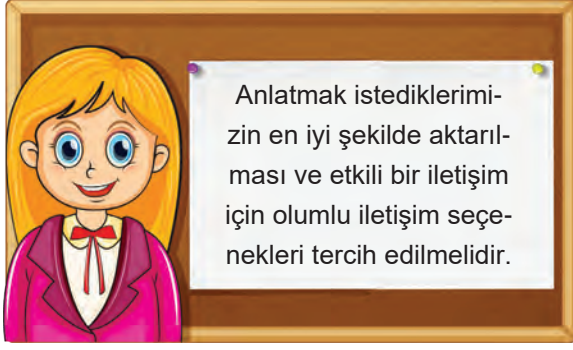
1	Matematik sınavından yüksek puan almak istiyorsan bu davranışlarını düzeltmelisin.
2	Hep mızıkçılık yapıyorsun. Seninle oyun oynanmaz.
3	Sorumluluklarını yerine getiremediğinden dolayı endişeleniyorum.
4	Tüm bu olanlardan dolayı ne kadar endişelendiğimi anlatamam.
5	Bu davranışından dolayı seninle gurur duyuyorum.
6	Eğer ortada bir sorun varsa o da senin vurdumduymaz davranışlarındır.
7	Sokak hayvanlarına yönelik yaptığın bu güzel davranışının beni çok duygulandırdığını bilmelisin.
8	Trafikte karşıdan karşıya geçerken trafik ışıklarına hiç bakmıyorsun.

1.

Öğretmenin verdiği bilgiye göre aşağıdaki durumlardan hangisinde etkili bir iletişim sağlamak zor olur?

- A) Ön yargısız hareket ettiğimizde
- B) Bireysel farklılıkları göz ardı ettiğimizde
- C) Eleştirilere açık olup hoşgörülü olduğumuzda
- D) Empati kurup ben dilini kullandığımızda

2.

Bu konuşmada aşağıdaki iletişim hatalarından hangisi yapılmamıştır?

- A) Sen dili kullanma
- B) Etkili dinlememe
- C) Ön yargılı olma
- D) Argo sözcük kullanma

3.

	Olumlu İletişim	Olumsuz İletişim
1	Empati kurmak	Emir vermek
2	Hoşgörülü olmak	İsim takmak
3	Sen dilini kullanmak	Ben dilini kullanmak
4	Farklılıklara saygı göstermek	Eleştirilere açık olmamak

Tablonun doğru olabilmesi için hangi satırdaki iletişim unsurlarının karşılıklı olarak yer değiştirmesi gerekmektedir?

- A) 1. satır
- B) 2. satır
- C) 3. satır
- D) 4. satır

4. "İyi bir dinleyici, iletişim kurduğu kişinin yalnızca söylediklerine değil vücut hareketlerine de dikkat eder." diyen bir kişi, etkili bir iletişimde aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Beden dilinin
- B) Empati kurmanın
- C) Akıcı ve düzgün konuşmanın
- D) Farklılıklara saygı duymasının

5. Bir kişinin çevresiyle sağlıklı ve etkili bir iletişim kurabilmesi için ...

Yukarıdaki cümlelerin aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilmesi durumunda iletişim hatası meydana gelir?

- A) karşılıklı etkileşime açık olmalıdır.
- B) iyi bir dinleyici olmalıdır.
- C) beden dilini etkili kullanmalıdır.
- D) şahsi menfaatini düşünmelidir.

6.

Yukarıdaki konuşmalara göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Melis, Hasan'a karşı ön yargılı bir tutum sergilemiştir.
- B) Hasan, etkili bir iletişim örneği sergilemiştir.
- C) Elif, iletişim esnasında ben dilini kullanmıştır.
- D) Arda, Elif ile konuşurken empati kurmuştur.

7. Gizem, son günlerde yaşanan terör olayları ile ilgili duygularını "Bugünlerde ülkemiz, insanlarımız çok kötü olaylar yaşamakta. Birçok insanımız ölüyor. Ama görüyorum ki ateş düştüğü yeri yakıyor. Birkaç dakika kendimi şehit ailelerinin yerine koyuyorum. Onların kızı, kız kardeşi ya da ablası oluyorum. Dayanılmaz geliyor olaylar..." sözleriyle ifade etmiştir.

Bu metinde iletişimin aşağıdaki özelliklerinden hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Göz teması kurma
- B) Etkili dinleme
- C) Empati kurma
- D) Sen dili kullanma

8. Kişiler arası iletişimin sağlıklı olabilmesi için insanların birbirlerine söylediği sözlere ve yaptıkları davranışlara dikkat etmeleri gerekir. Eğer iletişim esnasında bunlara dikkat edilmezse iletişim kopukluğu yaşanır.

Aşağıda verilen,

- I. Öfkelenmek
- II. Nutuk atmak
- III. Küçük görmek
- IV. Sürekli eleştirmek

davranışlarından hangisi ya da hangileri iletişimin kopmasına neden olur?

- A) Yalnız II.
- B) I ve IV.
- C) I, II ve III.
- D) I, II, III ve IV.

Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Medya nedir?

Gazete, dergi, radyo, televizyon ve genel ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan genel bir terimdir.

Kitle iletişim araçları nelerdir?

Yazılı, sesli ya da görsel eserleri kısa sürede birçok kişiye ulaştıran iletişim araçlarıdır.

Kitle iletişim araçlarından bazıları şunlardır:

Genel ağ

Akıllı telefon

Televizyon

Gazete

Dergi

Radyo

Kitle İletişim Araçlarının Olumlu Yönleri

- ▶ Yeni bilgi ve düşüncelerin yayılmasını sağlar.
- ▶ İnsanlar arasında etkileşimi artırır.
- ▶ Bilgilerin hızlı şekilde yayılmasını sağlar.
- ▶ İnsanların eğitilmesinde rol oynar.
- ▶ Kamuoyu oluşturulmasında etkilidir.
- ▶ Ürün ve hizmetlerin tanıtılmasını sağlar.
- ▶ İnsanların eğlenmelerine katkıda bulunur.

Kitle İletişim Araçlarının Olumsuz Yönleri

- ▶ Bağımlılık yaparak sosyalleşmeyi zayıflatır.
- ▶ Aile bağlarını zayıflatır.
- ▶ Toplumdan kopuk bireylerin artmasına yol açar.
- ▶ Uzun süre kullanılmasıyla beden ve ruh sağlığının bozulmasına neden olur.
- ▶ Kültürümüzün bozulmasına yol açabilir.
- ▶ Ön yargıların artmasına neden olabilir.

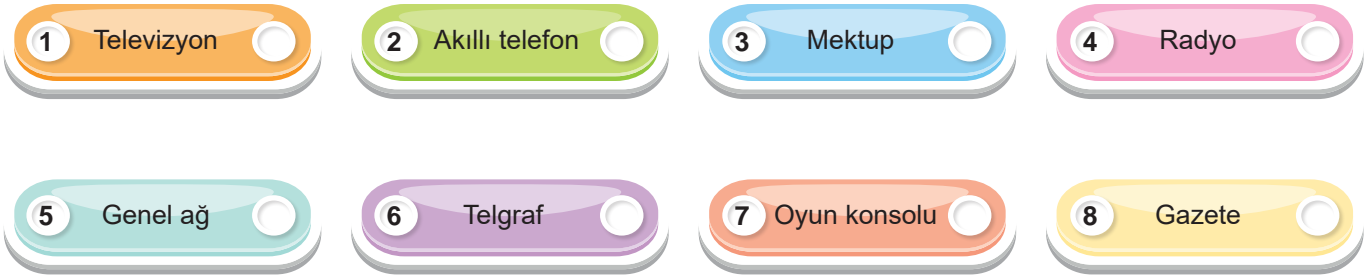
RTÜK (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) radyo, televizyon ve genel ağ faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemekle görevlendirilmiştir. Bu kurum, akıllı işaretler gibi projeler geliştirerek başta çocuklar olmak üzere aileleri bilinçlendirmeye çalışmaktadır. Yine bu amaçla Millî Eğitim Bakanlığı ve RTÜK iş birliğiyle "Medya Okuryazarlığı" projesi hazırlanmış ve uygulanmıştır. Medya okuryazarlığı dersinin amacı, öğrencinin medya karşısında pasif bir alıcı olmak yerine medyayı okuyabilecek bilince ulaşmasını sağlamaktır.

Kamuoyu: İnsanları ilgilendiren ortak konularda halkın genel veya ortak düşüncesine denir.

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

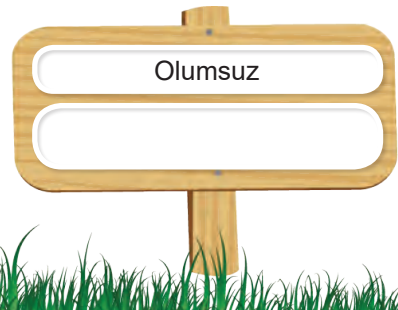
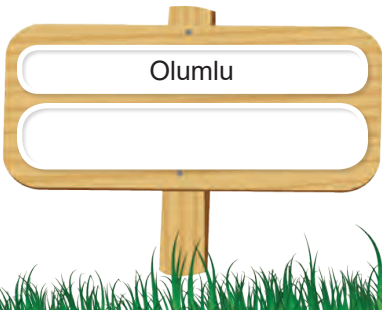
Doğru mu? Yanlış mı?		Doğru ✓	Yanlış ✗
1	Gazete, dergi, radyo, televizyon ve genel ağ medyayı oluşturan kitle iletişim araçlarıdır.		
2	Medya; sosyal, ekonomik ve eğitim yaşantımızda köklü değişimler meydana getirdiği gibi kültürümüzü de etkilemektedir.		
3	TRT; radyo, televizyon ve genel ağ gibi iletişim araçlarını kontrol etmek ve denetlemekle görevlendirilen devlet kurumudur.		
4	Medyanın kamuoyu oluşturma, sosyal değişim ve etkileşimdeki rolü her geçen gün daha da azalmaktadır.		
5	Günümüzde iletişim aracı olarak kullanılan genel ağ, sadece bilgiye ve habere ulaşmamızda kolaylık sağlamaktadır.		
6	Genel ağ sayesinde haber ve bilgiyi birçok kaynaktan hızlı bir şekilde alabilme imkânına sahibiz.		
7	RTÜK, akıllı işaretler sayesinde başta çocuklar olmak üzere yayınlar konusunda aileleri bilinçlendirmeye çalışmaktadır.		
8	Genel ağ kullanımının yaygınlaşmasıyla gazete, televizyon, radyo ve dergi gibi iletişim araçlarının önemi daha da artmıştır.		

B. Aşağıda verilen iletişim araçlarından kitle iletişim aracı olanlara “✓” işareti, olmayanlara ise “✗” işareti koyarak değerlendiriniz.

C. Medya araçları ve genel ağ kullanımıyla ilgili verilen örnekleri olumlu ya da olumsuz olarak aşağıdaki tahtalar üzerinde belirtiniz.

Medya Araçları ve Genel Ağ Kullanımına Örnekler	
1	İdil'in haftaya yapılacak sınav öncesi genel ağ üzerinden bazı sitelerdeki videoları izlemesi
2	7. sınıf öğrencisi Ahmet'in pazar gecesi oynanan futbol maçının özetlerini gece geç saatlere kadar izlemesi
3	Sürekli bilgisayarda zaman geçiren Erkan'ın gözlerinin görme oranının azalması
4	İstanbul'a gitmek isteyen Derya Hanım'ın genel ağ üzerinden trafik durumunu sorgulaması
5	Televizyondaki dizi filmi izlemek isteyen Murat'ın, evindeki misafirin kendisine sorduğu soruyu duymaması
6	Beyza'nın okuldan geldikten sonra tüm zamanını cep telefonu üzerinden sosyal medyada geçirmesi
7	İş görüşmesine gitmek isteyen Sabri Bey'in dışarı çıkmadan önce televizyondan hava durumuna bakması
8	Efe'nin genel ağ üzerinden erozyonla mücadele ve sokak hayvanları konularında kampanya başlatması
9	Yavuz Öğretmen'in sınavda soracağı bazı konularla ilgili genel ağda araştırma yapması
10	Ece'nin sadece sosyal medya üzerinden üst kattaki dedesine bayram kutlama mesajı göndermesi

1.

TEMA Vakfının kampanyası için Cumhuriyet Ortaokulu öğrencileri genel ağ üzerinden bir çalışma başlattı ve birçok kişiyi bilinçlendirerek 1000 tane çam ağacı fidanı toplamayı başardı.

Buna göre öğrenciler genel ağı kullanarak hangisine katkıda bulunmamıştır?

- A) Toplumsal duyarlılık geliştirmeye
- B) Bir konuda kamuoyu oluşturmaya
- C) Sosyal etkileşim sağlamaya
- D) İktisat eğitimi almaya

2.

Sosyal bilgiler öğretmeni, çocuklara medya ve kitle iletişim araçlarıyla en son ne yaptıklarını sormuş ve şu cevapları almıştır.

TV'de Türkiye'nin geleneklerini anlatan bir belgesel izledim.

TV'de babamla birlikte akşam oynanan futbol maçını izledik.

Genel ağ üzerinden arkadaşım ile mesajlaştım.

Akıllı telefon üzerinden bir sayfadan test sorusu çözdüm.

Öğrencilerin medya ve kitle iletişim araçlarını hangi alandaki kullanımına doğrudan örnek verdikleri söylenemez?

- A) İletişim kurma
- B) Gelir elde etme
- C) Eğlenme
- D) Eğitim

3.

Toplumsal ilişkilerde genel ağın kullanılmasının olumlu ve olumsuz sonuçları bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi genel ağ kullanımının olumlu sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) Kamuoyu oluşturulmasına katkı sağlar.
- B) Yüz yüze iletişimin azalmasına neden olur.
- C) Arkadaşlık ilişkilerinin giderek sanal hale dönüşmesine neden olmaktadır.
- D) İnsanların toplumdan giderek uzaklaşıp yalnızlaşmasına sebep olur.

4.

Kitle iletişim araçlarının sayısının ve çeşitliliğinin artması ile ...

Bu cümlelerin doğru ve anlamlı bir bütün olabilmesi için aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilmesi uygun değildir?

- A) teknolojik gelişmelere olan ihtiyaç azalmıştır.
- B) haberlere daha hızlı ve kolay ulaşılmaktadır.
- C) toplumlar arasında kültürel etkileşim artmıştır.
- D) bilgiye sahip olmak ve ulaşmak kolaylaşmıştır.

5.

Kitle iletişim araçlarındaki gelişmeler devlet hizmetlerine de yansımıştır. Devlet ile birey arasındaki ilişki yavaş yavaş elektronik ortama taşınmaktadır. Artık pek çok sınav başvurusu, resmî kurumlarla ilgili evrak ve işlemler genel ağ ortamında yapılabilmektedir.

Bu bilgiye bakarak daha çok hangi kurumun genel ağ üzerinden bu resmî bilgileri bizlere sunduğu söylenebilir?

- A)
- B)
- C)
- D)

6.

RTÜK'TEN SOKAĞA ÇIKMA KISITLAMASI SÜRECİNDE YAYINCILARA ÖNERİLER

Tam gün sokağa çıkma yasaklarının olduğu günlerde aileler, ekran karşısında daha çok zaman geçiyorlar. Televizyonlarda nostalji günlerinde olduğu gibi ailenin sıcaklığını yansıtacak faydalı, eğlendirici ve bilgilendirici programların yayınlanmasının önemi bir kat daha artmaktadır. Medya hizmet sağlayıcıların sokağa çıkma yasağı olan günlerde tüm aile fertlerinin birlikte seyredeceği programların seçiminde daha hassas davranmalarını bekliyoruz.

Habere bakarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun çalışmalarıyla ilgili olarak hangisine ulaşamaz?

- A) Medya hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini düzenlemede rehberlik etmiştir.
- B) Programların aile yapısına uygun olması tavsiyesinde bulunmuştur.
- C) Kamuoyu yararına program hazırlamayanlara maddi yaptırımlarda bulunmuştur.
- D) Programların toplumun faydasına yönelik hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır.

7. Genel ağ kullanımının yaygınlaşmasıyla yabancı kökenli sözcükler âdeta dilimizi esir almaya başlamıştır. Tamam yerine “okey”, güle güle yerine “bye” sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Genel ağ ortamında kullanılan bu dil, ne yazık ki gerçek hayatı da etkilemektedir.

Buna göre genel ağ kullanımının,

- I. Kültürel yozlaşmanın yaşanması
- II. Millî birlik ve beraberliğin güçlenmesi
- III. Dilde değişimin meydana gelmesi

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

8. Pakistan'ın Belucistan eyaletinde meydana gelen 7,7 büyüklüğündeki deprem nedeniyle mağdur olanlara Türkiye'den yardım eli uzandı. Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım Vakfı başkan yardımcısı, AA muhabirine yaptığı açıklamada “TRT Türk Dünya Gündemi programında Mongoli köyünün içler acısı halini gördük. Bunun üzerine kanalın Pakistan Temsilcisi Levent Öztürk ile temasa geçip yardımların köye ulaşmasını sağladık.” diye konuştu.

Bu duruma göre kitle iletişim araçları,

- I. İnsanlar arası etkileşim
- II. Kültürel yozlaşma
- III. Uluslararası dayanışma

durumlarından hangisi ya da hangilerine katkı sağlamıştır?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) II ve III.
- D) I ve III.

İletişim Özgürlüğü

İletişim araçlarını kullanırken sahip olduğumuz hak ve özgürlüklerimiz anayasa tarafından güvence altına alınmıştır.

Madde 20: Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Madde 22: Herkes haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Madde 25: Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

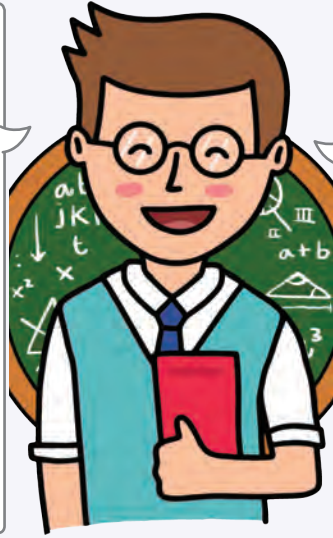
Madde 26: Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

Madde 28: Basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirler alır.

RTÜK'ün, toplum menfaati ve basın ahlak ilkeleri gereği basın kuruluşlarının yayınlarını kaldırma ve kısıtlama yetkisine **sansür** denir.

Basın ve yayın organlarında yanlış veya eksik bilgiler verildiğinde, bu yanlış bilgi fark edildiğinde yanlış düzeltmek için bir düzeltme yazısı hazırlanır. **Bu düzeltme yazısına tekzip denir.**

Medya yayınları çocukların gelişimine ve aile yaşamına zarar verecek türde olmamalıdır.

Düşünce özgürlüğü, basın ve yayın hürriyeti her ne kadar anayasa tarafından koruma altına alınmışsa da bu haklarımız sınırsız değildir.

Buna göre bu haklar;

- Savaş, seferberlik, sıkıyönetim gibi olağanüstü durumların yaşanması,
- Ülke menfaatlerinin korunması,
- Suç işlenmesinin önlenmesi,
- Genel ahlakın korunması,
- Kamu güvenliğinin ve sağlığının korunması gibi durumlarda kanunlar çerçevesinde kısıtlanabilir.

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?		Doğru ✓	Yanlış X
1	Kitle iletişim özgürlüğü haber, bilgi ve düşüncelerin iletişim araçları vasıtasıyla serbestçe elde edilebilmesi, açıklanabilmesi ve yayılabilmesini sağlar.		
2	Kitle iletişim özgürlüğünden doğan hakları korumak sadece ulusal kuruluşların görev ve sorumlulukları arasında yer alır.		
3	Düşünceyi açıklama özgürlüğü, kişinin yalnızca sözlü yollarla kendisini ve fikirlerini ifade etmesi anlamına gelir.		
4	Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.		
5	Düşünceyi açıklama özgürlüğü, demokrasinin temeli ve ayrılmaz bir parçasıdır.		
6	Kitle iletişim özgürlüğü kullanılırken özel hayatın gizliliği ihlal edilebilir.		
7	İletişim araçlarıyla düşüncelerimizi özgürce açıklarken başkalarının özel hayatına müdahale etmemeliyiz.		
8	Kitle iletişim özgürlüğü, insanların kendilerini söz, yazı, resim gibi yollarla ifade etmesi anlamına gelen düşünceyi açıklama özgürlüğü ile ilişkilidir.		

B. Aşağıdaki cümlelerde “.....” ile gösterilen boşlukları verilen kelimelerden uygun olanlar ile doldurunuz.

Tekzip

RTÜK

Haberleşme hürriyetine

Sansür

Özel hayatın gizliliği

Seferberlik

1 ..... toplum menfaati gereği basın kuruluşlarının yayınlarını kaldırma ya da kısıtlama yetkisine sahiptir.

2 Medya yayınları kurallara aykırı olursa bu yayınlara ..... uygulanarak yayın yasağı getirilebilir.

3 Anayasamızın 20. maddesi ile ..... koruma altına alınmıştır.

4 Basın ve yayın organlarında gerçeğe aykırı yayınların ..... edilerek düzeltilmesi sağlanabilir.

5 Herkes ..... sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

6 Savaş, ..., sıkıyönetim gibi olağanüstü durumlarda bazı haklarımız kısıtlanabilir.

C. Aşağıda bazı olay ve durumlar verilmiştir. Bu olay ve durumlara bakarak öncelikle ve daha çok hangi hak ve özgürlüğün ihlal edildiğini numaralarıyla eşleştiriniz.

Resmî açıklamalara göre vergi rekortmeni olan Mehmet Bey'in gazete haberlerinde başka birinin birinci yazıldığını görmesi ve bu konuda gazeteyi arayıp haberin düzeltilmesini istemesi

Televizyonda haberleri izleyen Yiğit Bey'in sosyal medya hesabında, ders anlatırken paylaştığı fotoğrafının başka bir kişiyle ilgili olay ve durumu anlatmak için kullanıldığını görmesi

Elif Hanım'ın kimlik bilgilerini çalan kişilerin onun adına telefon hattı aboneliği aldıkları için aynı firmadan yeni bir abonelik almaya giden Elif Hanım'a firmanın abonelik vermemesi

Televizyon, gazete ve sosyal medyada kendisine yapılan eleştirileri gören ünlü astrolog Derya Hanım'ın bu konudaki eleştirilere verdiği cevapların hiçbirinin yayınlanmaması

Özel Hayatın Gizliliği

Düşünceyi Açıklama Hakkı

Tekzip Hakkı

İletişim Özgürlüğü

1. Aşağıda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 22. maddesi verilmiştir.

T.C. Anayasası 1982	Madde 22: Herkes haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.
------------------------------------	---

Aşağıdakilerden hangisi anayasanın bu maddesine aykırı bir durumdur?

- A) Faturası ödenmeyen telefon hattının konuşmaya kapatılması
B) Televizyon kanalının gerekçe gösterilmeksizin yayın akışının bir gün süre ile durdurulması
C) Gazetelerin ülkenin dört bir yanına dağıtımının sağlanması
D) Radyoların kamuoyu istekleri doğrultusunda program hazırlaması

2.

Haberleşme hürriyeti, kanunlar çerçevesinde sınırlandırılabilir. Kanunlarda gösterilen haller dışında bu hürriyetin sınırlandırılması söz konusu olamaz.

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisi haberleşme hürriyetinin kısıtlanabileceği durumlara uygun örnek vermemiştir?

- A) Kamuoyu yoklaması yapmak
B) Suçun teşvik edilmesini önlemek
C) Suç işlenmesinin önüne geçmek
D) Devletin bütünlüğünü korumak

3. "Sır Perdesi Aralanıyor" adlı programda "hırsızlıkta rekora koşan kişi" olarak tanıtılan kişinin, mahkemede suçsuz olduğu anlaşılmıştır.

Hakkındaki haksız suçlamalar nedeniyle mağdur olan kişinin yasalar gereği hangisini yapma hakkı bulunmaktadır?

- A) Konuyu gündemde tutarak menfaat elde etme
B) Yayınlanan programa sansür uygulama
C) Düzeltme ve cevap hakkını kullanma
D) Programın yayınlandığı televizyon kanalının yayın gelirlerine el koyma

4. Haberleşme hürriyeti, kanunlar çerçevesinde sınırlandırılabilir. Kanunlarda gösterilen haller dışında haberleşme hürriyetinin sınırlandırılması söz konusu olamaz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi haberleşme hürriyetinin kısıtlanabileceği durumlar arasında yer almaz?

- A) Genel ahlaki korumak
B) Özel hayatı kontrol altına almak
C) Suç işlenmesinin önüne geçmek
D) Devlet sınırlarının açığa çıkarılmasını önlemek

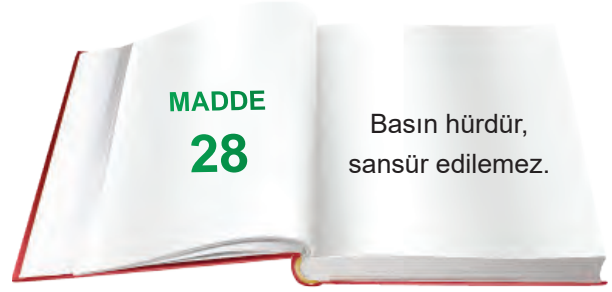
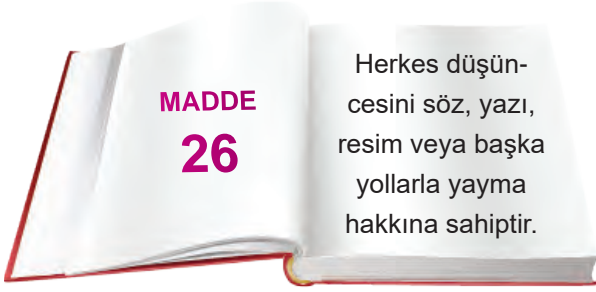
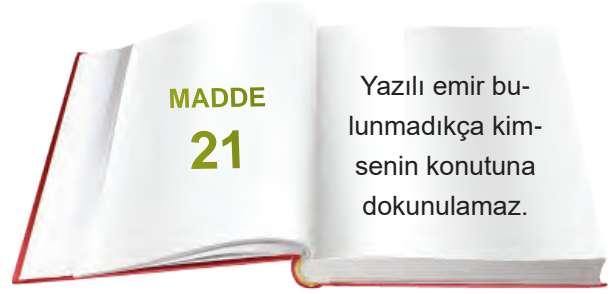
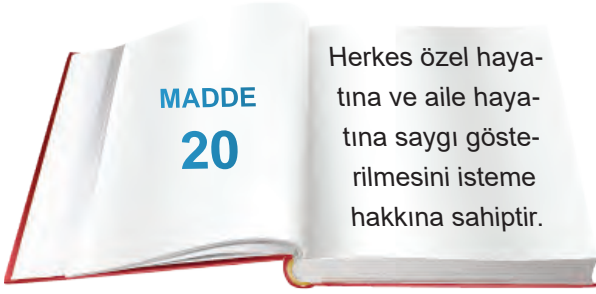
5. "Tarihin Derinlikleri" adlı programda Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu anlatmak için bir televizyon kanalına çağrılan Derya Hanım, konuya uygun önemli notlardan ve tarihî gerçeklerden oluşan bir konuşma hazırladı. Ancak konuşmasının bazı bölümleri kesilerek televizyon kanalı tarafından yayınlanmadı. Bu durum programı izleyen seyirciler tarafından tepkiyle karşılandı.

Bu durumda seyircilerin aşağıdaki haklarından hangisinin ihlal edildiği söylenebilir?

- A) Doğru bilgi alma hakkı
B) Tekzip ve düzeltme hakkı
C) Kişi dokunulmazlığı
D) Din ve vicdan özgürlüğü

6. Aşağıda anayasamızda yer alan hak ve hürriyetlerimizden bazıları verilmiştir.

Anayasanın bu maddelerinin ilgili olduğu hak ve hürriyetlerimiz hangi seçenekte doğru gösterilmiştir?

Madde 20	Madde 21	Madde 26	Madde 28
A) Düşüncüyü açıklama hakkı	Basın özgürlüğü	Özel hayatın gizliliği	Konut dokunulmazlığı
B) Konut dokunulmazlığı	Özel hayatın gizliliği	Düşüncüyü açıklama hakkı	Basın özgürlüğü
C) Özel hayatın gizliliği	Basın özgürlüğü	Konut dokunulmazlığı	Düşüncüyü açıklama hakkı
D) Özel hayatın gizliliği	Konut dokunulmazlığı	Düşüncüyü açıklama hakkı	Basın özgürlüğü

7. Basın ve yayın organları yanlış verdikleri bilgilerde düzeltme yapmaları, haksızlığa uğrayan kişilerin düzeltme ve cevaplarını ..... düzeltmeleri zorunludur.

Verilen bilgide "....." ile boş bırakılan yere hangisi yazılırsa bilgi bütünlüğü doğru sağlanmış olur?

- A) yayın akışını durdurarak
B) tezkir yayınlamak
C) sansür uygulayarak
D) kınama yazısı yazarak

8. Düşüncüyü açıklama özgürlüğü serbest biçimde bilgi ve düşünceye ulaşabilme, düşüncüyü açıklayabilme, başkalarına iletebilme, kimseyi düşünce ve kanaatleri nedeniyle suçlamamaktır. Ayrıca bu özgürlük, birçok özgürlüğün de kaynağını ve temelini oluşturmaktadır.

Buna göre düşüncüyü açıklama özgürlüğü,

- I. Basın özgürlüğü
II. Bilim ve sanat özgürlüğü
III. Gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
IV. Dernek kurma özgürlüğü

hak ve özgürlüklerinden hangilerinin temelini oluşturur?

- A) I ve IV. B) II ve III. C) II, III ve IV. D) I, II, III ve IV.

1.

Uygar, çalışmalarının karşılığını sınavda alacağını biliyorum.

Teşekkürler Berke. Umarım hepimiz güzel bir not alırız.

Berke

Eymen

Uygar

Rüzgar

Güldürme Berke. Oyun oynamaktan ders çalışmamıştır o.

Eymen çok kötüsün. Senden de bu beklenirdi zaten.

Verilen diyaloga göre hangi öğrenciler iletişimde olumlu bir dil kullanmıştır?

- A) Uygar ve Eymen   B) Rüzgar ve Eymen
C) Uygar ve Berke   D) Berke ve Rüzgar

2.

Sınava gireceğin için heyecanlı olduğunu gözlerinden anlıyorum. Bu sınavda da diğer sınavlarda olduğu gibi başarılı olacağına inanıyorum.

Bana güvendiğiniz için teşekkür ederim öğretmenim.

Söylediği sözlere bakarak öğretmenin iletişim esnasında hangisini yaptığı söylenemez?

- A) Ben dili kullanmıştır.
B) İletişim hatalarından kaçınmıştır.
C) Empati kurmuştur.
D) Sen dili kullanmıştır.

3.

Merhaba Mehmet. Aslında biliyor musun? Seni ilk gördüğümde çok somurtkan biri olduğunu düşünmüştüm. Çok yanılmışım.

Sorun değil Ali. Gel, annemin yaptığı tatlıları yiyelim.

Ali'nin Mehmet hakkında söylediklerine bakarak iletişimi olumsuz etkileyen hangi tutumu sergilemekten vazgeçtiği söylenebilir?

- A) Empati kurma   B) Ön yargılı davranma
C) Uzlaşmacı olma   D) Ben dili kullanma

4. "Bileni can kulağıyla dinlemeli, bir şey söylerken de ağızından çıkanı kulağınla duymalısın."

Bu sözle iletişimde,

- I. Etkili dinleme
II. Olumlu iletişim kurma
III. İletişim hatalarını ortadan kaldırma

tutum ve davranışlarından hangisi ya da hangileri üzerinde durulmuştur?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.
C) II ve III.   D) I, II ve III.

5. **Sağlıklı bir iletişim kuran kişinin,**

- Dikkatini karşısındaki kişiye verme
- Konuşmacıyla göz teması kurma
- Konuşmacının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışma

tutumlarını sergilemesi daha çok aşağıdaki-lerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) İyi bir dinleyici olduğunun
B) Etkili konuşabildiğinin
C) Ön yargılı davrandığının
D) Ben dili kullandığının

11.

Yola çıkınca her sabah,
Bulutlara selam ver.
Taşlara, kuşlara,
Atlara, otlara

İnsanlara selam ver.
Ne görürsen selam ver.
Sonra cebinden çıkarıp aynanı,
Bir selam da kendine ver.

Üstün DÖKMEN

Üstün Dökmen bu şiirinde iletişimi olumlu etkileyen,

- I. Ön yargısız davranma
- II. Etkili iletişim kurma
- III. Ayrımcılık yapmama

tutum ve davranışlardan hangisi ya da hangilerinin öneminden bahsetmektedir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

12. Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasına iletişim denir. İletişim olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir. Etkili bir iletişim sağlamak için bazı kurallara uymak zorundayız. Toplum içinde ya da bireysel olarak insanlar arasında etkili bir iletişim sağlanabilmesi için ...

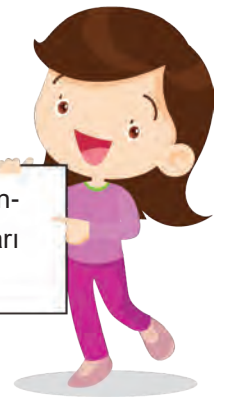
Bu cümlenin anlamlı bir bütün olabilmesi için hangisi ile devam ettirilmesi gerekir?

- A) iletişime engel olacak tutum ve davranışlardan kaçınmalıyız.
- B) sözsüz iletişim tutum ve davranışlarını ortadan kaldırmalıyız.
- C) tüm sözlü iletişim unsurlarını mutlaka yazılı hale dönüştürmeliyiz.
- D) dinleyiciden ve konuşmacıdan kaynaklanan sorunları göz ardı etmeliyiz.

13.

İnsan, yapı itibarı ile sosyal bir varlıktır. Kendini ifade etme ve diğer insanları anlama ihtiyacı içindedir. Ayrıca arkadaş edinme, aile kurma gibi en temel amaçları gerçekleştirebilmek için buna gereksinim duyar.

Çocuklar bu açıklamayı aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak yapmıştır?

- A) İletişimi olumlu etkileyen tutum ve davranışlar nelerdir?
- B) En etkili iletişim yöntemi hangisidir?
- C) İletişimde yapılan hatalar nelerdir?
- D) İnsanlar neden iletişim kurar?

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1

14. Aşağıda bazı muhabirler tarafından verilen haberler yer almaktadır.

Derya Hanım, bir televizyon kanalına gezegenlerin hareketlerinin davranışlarımıza etkisi konusundaki düşüncelerini özgürce ifade etti.

Muhabir 1

Sanatçı Emel Hanım, katıldığı televizyon programında çocukluk anılarını hayranları ile paylaştı.

Muhabir 2

Ünlü futbolcu Yavuz Bey'in ailesi ile birlikte tatil yaparken habersizce çekilen fotoğrafları sosyal medyada yayınlandı.

Muhabir 3

Millî Eğitim Bakanlığı, bugün yaptığı açıklamada okulların belirlenen takvime göre açılacağını belirtti.

Muhabir 4

Hangi muhabirin verdiği haberde özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğinden bahsedilmiştir?

A) Muhabir 1

B) Muhabir 2

C) Muhabir 3

D) Muhabir 4

15. Sosyal bilgiler öğretmeni, iletişimde hata olarak kabul edilmeyen davranışların olduğu tuşları cep telefonu kilidi olarak belirlemiştir.

1 Empati kurmak

2 Beden dili kullanmak

3 Alay etmek

4 Küçük görmek

5 Ben dili kullanmak

6 Sen dili kullanmak

7 Ön yargılı davranmak

8 Etkin dinlemek

9 Jest, mimik kullanmak

Buna göre öğretmenin cep telefonunun kilidini açan tuş deseni aşağıdakilerden hangisidir?

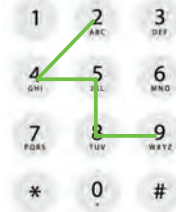
A)

B)

C)

D)

